

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. № 87.

4. *Башиянин Г. И.* Экономические измерения: структура, принципы, функции. — Львов: Свит, 1994. — 247 с.

О. Л. Примаченко, канд. екон. наук, доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ

На сучасному етапі головним завданням економічного аналізу є сприяння економічному обґрунтуванню управлінських рішень, виявленню резервів виробництва та здійсненню заходів з їх мобілізації з метою ефективного функціонування господарюючого суб'єкта в умовах дії ринкових відносин.

Складність у визначенні змісту ефективності полягає в особливостях, притаманних сільському господарству, що при інших рівних умовах не дає можливості визначити частину продукції, вироблену безпосередньо за рахунок впливу на виробництво машинно-тракторного парку.

У зв'язку з цим вважаємо за доцільне виділити три групи факторів, які характеризують ефективність використання машинно-тракторного парку:

□ конструктивні — універсальність та маневреність машин, уніфікація вузлів та деталей, витрачання паливо-мастильних матеріалів;

□ організаційно-технічні — раціональне використання трудових і матеріальних ресурсів підрозділів, науково обґрунтована організація і належне використання силових та робочих машин, навантаження земельних угідь на фізичний трактор, удосконалення технологічних процесів вирощування сільськогосподарських культур, величина витрат на експлуатацію машинно-тракторного парку, покращення технічного обслуговування та ін.;

□ соціально-економічні — рівень матеріального добробуту механізаторів, їх культурно-технічний рівень та культурно-побутові умови життя на селі, рівень освіти трактористів-машиністів, дотримання трудової дисципліни, покращення шляхових умов та ін.

На нашу думку, перші дві групи факторів безпосередньо впливають на підвищення ефективності використання техніки, а третя — створює умови зміни цієї результативності.

Передумовою для характеристики економічної ефективності використання машинно-тракторного парку є вибір критерію та системи взаємопов'язаних показників, що характеризують різні сторони експлуатації машинно-тракторного парку.

За допомогою одного показника неможливо об'єктивно оцінити роботу машинно-тракторного парку, оскільки він технологічно пов'язаний з багатьма об'єктами обліку. Вихід із даної ситуації вбачаємо у використанні системи натуральних і вартісних показників, які складаються з груп вимірників, що характеризують рівень технічної озброєності та енергетичні потужності, продуктивність та ступінь ефективності використання машинно-тракторного парку. До таких показників пропонуємо віднести:

1. Показники технічної озброєності та енергетичного потенціалу: тракторозабезпеченість; машинозабезпеченість; межа ефективності використання власної техніки; забезпеченість кадрами механізаторів.

2. Показники продуктивності:

а) натуральні: середньозмінний, середньоденний та середньорічний виробіток тракторів; кількість відпрацьованих машиноднів, машино-змін, виконаних нормо-змін; коефіцієнт змінності; коефіцієнт виконання змінних норм виробітку; коефіцієнт використання тракторів у роботі.

б) вартісні: собівартість одиниці механізованих робіт; собівартість одиниці вантажних перевезень; рівень експлуатаційних витрат машинно-тракторного парку в собівартості продукції рослинництва.

3. Показники ефективності: вартість валової продукції рослинництва в розрахунку на 1 грн балансової вартості техніки; вартість продукції рослинництва в розрахунку на 1 грн експлуатаційних витрат; витрати пального на одиницю механізованих робіт.

Таким чином, вирішення проблеми підтримання техніки на високому рівні технічної готовності і суттєвого підвищення рівня використання її потенціалу за рахунок впровадження інтенсивних технологій та застосування найбільш прогресивних форм організації праці у машиновикористанні засноване на об'єктивній необхідності вибору й обґрунтування показників, методів та критеріїв порівняння результатів, що характеризують ефективність використання машинно-тракторного парку.

Список використаних джерел

1. Аналіз і контроль в управлінні сільськогосподарським виробництвом./ Гайдуцький П. І., Габор С. С., Саблук П. Т., Стечишин В. В. — К.: Урожай, 1986. — 104 с.
2. *Андрійчук В. Г.* Економіка аграрних підприємств: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероблене. — К.: КНЕУ, 2002. — 624 с.
3. *Ковальчук М. І.* Економічний аналіз у сільському господарстві: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2002. — 282 с.
4. *Ковальчук М. І.* Стратегічний аналіз у сільському господарстві: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 1997. — 224 с.

К. П. Приступа, асистент
Луцький національний технічний університет

ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК

В рамках створення умов вільної торгівлі посилюється увага за діяльністю підприємств АПК, як стратегічного сектору економіки, чия частка в європейському експорті сільськогосподарської продукції — значна. Конкурентне середовище вимагає від сільськогосподарських виробників підвищення ефективності їх діяльності при одночасному забезпеченні належної якості продукції. Виникає необхідність у справедливій оцінці окремих господарських операцій та результатів діяльності загалом. Разом з тим, зростає роль достовірності і повноти облікової інформації з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Основою оцінки фінансових показників та інших результатів господарювання є звітність підприємств. Мету і методику її складання формують користувачі різних рангів відповідно до власних потреб і запитів. Правдивість та доречність інформаційних даних звітності сільськогосподарських підприємств цілком залежить від раціонально організованої системи бухгалтерського обліку з врахуванням особливостей та специфіки галузі.

Але, необхідно підкреслити, що сьогодні на рівні підприємств дані бухгалтерського обліку не в повній мірі використовуються в економічній роботі. Увага обліковців приділяється лише складанню статистичної та податкової звітності. Тому на сільськогос-